

Umum Müdürlüğe

Öz: Yeni bir turbogeneratör tesisi hakkında.

Silindar fabrikası tesisatı, gerek kazan gerekse makina bakımından takriben 70000 Kw. takatta olmakla, bugünkü İstanbul şehrinin ihtiyacını, kâfi bir emniyet emsali ile karşılayacak vaz'iyettedir.

Son günlerdeki siyasi ahvale nazaran harp, azamî bir seneye kadar bitebilecek bir şekil almaktadır.

Harp biter bitmez, İstanbul elektrik ihtiyacının (bilhassa senayi bakımından) sür'atla inkişaf etmesi pek muhtemeldir.

Bu inkişafı, fabrikanın kazan kısmı kolaylıkla karşılayabilecek vaz'iyette ise de, türbin kısmında emniyet emsalinin kifayet edemeyecek vaz'iyete gelmesi mümkündür, zira kazanlarımız, muhtelif takat ve büyüklükte, 12 adet olmalarına ve bu surette işlemede vukua gelebilecek arızaları karşılamak için, bulunan yedeklerde kâfi bir manevra elastikiyeti bulunmamasına mukabil, türbinler (2700 Kw. takatında olan mukabil tazyikli V NO: 11 türbin hisaba katılmazsa) yalnız 4 adet olup, bunların birisi 25000 Kw., birisi 17500 Kw. ve diğer ikisi 12500 Kw. lıktır.

Esas servisi temin eden 25000 Kw. lık türbinin, 12 seneden beri muntazaman ve daimi bir surette hizmette kalarak 90 bini mütecaviz saat çalışmış olduğu ve diğer türbinlerimizin kâffesinin bu makinedan daha eski oldukları göz önünde tutulursa, bunların daimi ve çok itinalı bir kontrol ve tekayyüd altında bulundurulması icap ettiği aşıkardır. Yükün azalması dolayısıyla umumî tamir ve revizyon mevsimi olan yazın azamî ani yük, harpten evvel 1939 senesinde 28 - 29 bin Kw. ve halen 26 - 27 bin Kw. iken, harp sonunu takip edecek inkişaf devresinde kolaylıkla 32 - 35 bin Kw. raddesine yükseleceği tahmin edilebilir.

Bu vaz'iyete göre 25000 Kw. lık ~~iki~~ I NO: 11 makina, umumî tamirde iken servisi temin eden makinalardan II NO: da bir arıza olursa, şehrin yükünü temamiyle temin etmek mümkün olamayacaktır.

Aynı bakımdan, harpten evvel kış mevsiminde azamî ani yük 36-37 bin Kw. idi. Harpten sonraki inkişafta bu mikdar 42-45 bin Kw. a kadar kısa bir zamanda yükselmesi muhtemeldir.

I NO: 11 makinada kışın bir arıza olduğu takdirde, diğer makinalar bu yükün tamamını veremeyeceklerdir.

Yukarda izah edilen esbaptan anlaşılacağı veçhile,harbin takip edecek olan seneler zarfında,başka bir santral derhal inşa edilmediği takdirde ki,bunun da maddeten yapılabilmesine imkân görülmemektedir. Silihlar Santrali,Şehrin ihtiyacını kâfi bir emniyet emsaliyle karşılayabilmesi için,yeni bir Türbogeneratör grubuna lüzum vardır. Bu grubun azamî takatı 25-30 bin KW.olmalıdır.

Böyle bir grubun siparişine derhal geçildiği takdirde,iki ila üç sene sonra,bu grup Silihlarda işler bir vaziyette bulunabilir.

Fakat,makinanın siparişi için harbin sonu beklenirse,Avrupada tahrip edilmiş olup bugün yeniden yapılmasına imkan olmiyan,fakat harpdan sonra muhakkak yeniden imar ve tevsi edilecek olan bir çok santrallar için o kadar fazla siparişler verilmiş olacaktır ki,bizim ihtiyacımızın 5-6 senede tatmin edilmemesi ihtimali mevcuttur.

Yukarda arz edilen noktalar göz önünde tutularak yeni bir grubun sipariş edilmesi için lazım gelen ihzarata başlanıp,başlanmaması hakkında bir karar verilmesi yüksek tensiplerine arz olunurken,böyle bir grubun tesisi,esasen 1939 senesinde Nafia tarafından tasdik edilen 5 senelik programda mevcut olduğu berayi malumat arz olunur.

Teknik Daire Reisi

Yukanda izah edilen esaplan anlasilacagi vechile, harbin talip
cek olan seneler zarfında, baska bir santral derhal inşaa edilmedigi
ki, bunun da maddeben yapilabilmesinde imkan görülmemektedir. Silahlar
trah, sonra ihtiyacını kefi bir emniyet emsalile karşilayabilmesi
veni bir turpogeneratör grubuna ihtiyacını vardir. Bu grupun azami kapasite
bir kw olmalidir.

G.4./681/2

Böyle bir grupun siparişine derhal geçilirdi takdirde, iki ila
sene sonra, bu grup silahlarda iseler bir vasilyette bulunabilir.

Fakat, makineanın sipariş için harbin sonu beldenize, Avrupada
rip edilmiş olup buğün yeniden yapilmasında imkan olmayın, fakat harbin
re muhtakak yeniden imar ve tesvi edilcek olan bir çok santraller için
kadar fazla siparişler verilmiş olacaktir ki, bu ila ihtiyacımızın 5-6
katina edilmemesi ihtimali mevcuttur.

Yukarda arz edilen noktalar göz önünde tutularak yeni bir grup
sipariş edilmesi için lazim gelen ihzarat başlanıp, başlanmasında haldin
bir katrar verilmesi yitirmek temsiline arz olunurken, böyle bir grupun
tesisi, esasen 1959 senesinde hatta tarafdah tasdik edilen 5 senelik
zanda mevcut diğer beryat malumat arz olunur.

Teknik Daire Raisi